

nu skal oprulles, den indskrænker sig heldigvis ligeoverfor Ministeriet til 5 Aar; idet det kun er fra 1860. til 1865, at den Sag er bleven bragt paa Bane for Ministeriet; før 1860 har der aldrig været rørt ved den, og efter 1865 er den aldrig bleven omtalt; men i disse Aar foregik der Følgende. I Aaret 1860 indkom der en Klage over den paagældende Præst fra Sogneforstanderskabet, til hvilket for Dvrigt sluttede sig nogle ganske faa Medlemmer af Menigheden, som gik ud paa, at de søgte sig meget utilfredse med ham og ønskede ham afflediget eller forflyttet. Sagen blev selvfølgelig tagen under Behandling fra Ministeriets Side, og foruden de officielle Erklæringer, nemlig fra vedkommende Provst og Biskop, fremkom der ogsaa en meget varm Udtalelse fra et aldeles overveiende Antal Menighedsmedlemmer, som endog havde været samlede med Menighedsraadet i Spidsen, og som paa det Bestemteste udtalte sig imod hele dette Andragende, som kun fremkommet af rent kommunale Hensyn og af Stridigheder imellem Sogneforstanderskabet og Præsten, og som slet ikke havde Noget at gjøre med Forholdet mellem den kirkelige Menighed og Præsten som saadan. Da nu dette fuldstændig bestyrkedes ved de andre Udtalelser; der indkom til Ministeriet, kunde dette naturligvis ikke gaa ind paa at give dette Andragende videre Følger. Herefter ønskede Sogneforstanderskabet — thi det er kun dette, der traadte aktivt op — at blive bekendt med de forskjellige Erklæringer i Sagen, og da dette deres Ønske blev opfyldt, saa havde dette igjen til Følge, at det udtalte sig om Præsten i en Skrivelse, der var saa nærgaaende og saa stærk injurierende, som vel muligt, i alt Fald af den Bessaffenhed, at det nødvendigvis maatte foranledige en Rets sag. Altsaa blev en Rets sag den næste Følge heraf, og denne Rets sag fik det Udfald, at samtlige Sogneforstandere hver for sig idømtes en Mulkt af 50 Rd. for Injurier, hvorhos samtlige deres Utrænger bleve mortificerede; og vedkommende Sogneforstanderskab fandt det rigtigt og hensigtsmæssigt at afviescere ved denne Dom. Dommen blev affagt den 26de Marts 1862. Smidleritid var det jo ganske naturligt, at denne Episode ikke kunde forbedre Stemningen mellem

Sogneforstanderskabet og Præsten, og der indkom da i 1863 en fornyet Klage med Gjentagelse af det Samme, der tidligere var fremkommet, hvilket atter foranledigede en nærmere Forhandling fra Ministeriets Side med de vedkommende Autoriteter for at faae Oplysning om Forholdene, og jeg skal strax fremstille disse lidt nærmere. Disse Oplysninger vare af den Bessaffenhed, at Ministeriet derefter ikke kunde betragte denne Klage, efter dens hele Karakter og Oprindelse, som indeholdende tilstræffelig Grund til at foretage noget Skridt lige overfor den paagældende Præst. Det maa jo nemlig her bemærkes, at dette Sogn, som der er Tale om, er en Slags Mærkværdighed blandt vore Sogne. Vi have jo desværre mange Steder for store, meget for store Sogne, men her møder man et Exempel paa et Sogn, som næsten kan kaldes for lille, det er nemlig Huldum Sogn, og der har ogsaa været Spørgsmaal, om man ikke hellere maatte ophæve dette Sogn. I 1861, da Sagen blev bragt frem, talte nemlig dette Sogn i Gæt og Alt med Borne og Børn 53 Menighedsmedlemmer. Med Hensyn til disse oplystes det i 1861, og det med Navns Nævnelser, fra Præstens Side, hvem der var Sognebaandsløbere, og det viste sig da, at det kun var de tre Sogneforstandere og En, der havde sluttet sig til dem, som med deres Familier havde løst Sognebaand, hvorved det Resultat fremkom, at Sognebaandsløberne i Sognet udgjorde $\frac{1}{3}$ af disse 53 efter Personallet, men rigtignok $\frac{2}{3}$ efter Hartkornet, men det maatte dog vel egentlig her være Personerne, det kom an paa. Det var de Oplysninger, som bleve givne i 1861, og fra 1863, da Sagen atter kom for, foreligger der ogsaa nogle Oplysninger fra den paagældende Provst, som gaa ud fra, at Antallet af Familiefædre, som havde løst Sognebaand fra Pastor Fogh, — thi der er vel, efter Alt, hvad der er foregaaet, ingen Grund til ikke at nævne Navne — var i det Hele 12, og at af disse havde 2 sluttet sig til Lomborg, 5 til Provsten, 2 til Lemvig, og 3 havde ikke sluttet sig til Noget, og Provsten bemærker, at det netop var de 3 Sogneforstandere, men de kunne jo senere have sluttet sig til en Præst. Saaledes stod Sagen altsaa i